

Knud Romers tale til ungdommen

Taler

Knud Romer
Forfatter

Dato

8. maj 2020

Sted

Berlingske

Omstændigheder

I anledning af coronakrisen bad Berlingske en række danske meningsdannere om at skrive en tale til ungdommen.

Hvis man havde spærret mig inde og bedt mig om at lave lektier og kukkelure med mine forældre hver dag i flere forårsmåned, da jeg var 13 år, havde jeg nok trodset autoriteterne en hel del og var kravlet ud af vinduet.

På den måde er I – og mine børn med jer – noget mere fornuftige og voksne og udviser mere samfundssind, end jeg nogensinde har gjort. For hver generation stiger IQ'en med 10 procent. Det går fremad, og jeres horisont og viden og bevidsthed overgår med længder, hvad jeg præsterede på jeres alder.

Når jeg sammenligner jer – og mine døtre på 13 og 11 år – med den, jeg var dengang, så er der en verden til forskel: hele verden.

Det kan være svært at forestille sig, men vi havde ikke engang fjernsyn. Vi gik på æblerov og legede i høstakke og ledte efter tordensten i grusbunken. Det længste, jeg kunne komme væk, var at kaste med fiskestang så langt, jeg kunne, ud i Østersøen og drømme om, at en havørred bed på. Det gjorde den aldrig.

Den øvrige verden kom ind ad brevsprækken i form af Berlingske Tidende og Lolland-Falsters Folketidende – og af og til et postkort med et eksotisk frimærke fra min tante på Mallorca og min mormor i Tyskland.

Derudover var der transistorradioen i køkkenet, hvor min mor hørte "De ringer, vi spiller" med Jørn Hjørtting eller "Carlsens kvarter". Hvis jeg var heldig, dukkede der nogle kostbare sekunder af popmusik op med Jørgen Mylius – I aner ikke, hvem han er – før vejrudsigten.

De viste "Tarzan" i biografen, Kino på Langgade, og tegneserier var en sjælden skat. Det nærmeste, man kom synet af sex, var et smugkig i de farlige blade i kiosken.

Min kommunikation over større afstande begrænsede sig til de takkekort, jeg skrev til jul og fødselsdag og en hilsen fra sommerferien på Anholt: "Vi er lige gået forbi en iskiosk. Det regner. Kærlig hilsen, Knud". Der blev trukket et landkort ned foran tavlen i klasselokalet – og det var dét: Sovjet var rødt, Tyskland var sort, og USA var uopnåeligt. Jeg burede mig inde i mit børneværelse og legede med legoklodser og ledte efter en udvej i det eneste, som åbnede sig for mig: bøgerne på folkebiblioteket.

De var min dør, og jeg gik ud af den og så mig aldrig tilbage, fordi jeg havde fundet ud af, hvad jeg ville, og drømte en umulig drøm.

Jeg ville være det, som man overhovedet ikke kunne blive til: Poet – og fulgte resten af livet den stjerne, som havde tændt sig over roemarkerne på Falster. Nu er det ikke Østersøen, men hele verden, der banker på jeres laptops og smartphones, og jeg kan godt forstå, at I hænger foran skærmen i timevis. Det ville jeg også have gjort.

Minecraft er avanceret Lego, og Google er historiens største bibliotek. I har adgang til alle de film, al den musik, som nogensinde er blevet lavet, og til millioner af andre unge på TikTok og Instagram.

I kan være sammen med venner og familie på Messenger og Facetime når som helst og hvor som helst – og sammenlignet med det, var jeg på jeres alder en stavnsbundet, umælende og uvidende huleboer. Og ...

Et barn.

Men hvad med jeres barndom? I skal præstere for at begå jer, i en grad som er urimelig, og krigene og katastroferne og ødelæggelserne, nød og død kommer med ind, når I åbner den digitale dør til værelset.

Den ene krise efter den anden rammer en verden, hvor alt og alle er forbundet med hinanden: finanskriser, flygtningekriser, klimakrisen og nu: coronaepidemien.

Det er ikke meningen, at I skal bære det på jeres skuldre og tage jer af problemer, som jeres forældre har skabt for sig selv, og som overgår vores evner til at løse dem.

Når jeg kigger på min ordentlige og pligtopfyldende og flittige datter, som bare er 13 år gammel og følger hvert eneste af myndighedernes krav i en undtagelsestilstand, så er det en ny og bedre og beundringsværdig generation, og jeg glæder mig over, at evolutionen fortsætter.

Hun står op om morgenen for at gå i skole på computerskærmen og lave lektier alene uden at kny – og bagefter dyrker hun en halv times workout for at holde sig i form. For at det ikke skal være løgn, tæller hun kalorier og spiser mere og mere vegetarisk for hver dag. De mest symmetriske piger på Instagram – én ud af en million – får hende til at græde sig i søvn.

Ikke nok med, at hun siger nej til alkohol og stoffer – hvis hun får nys om, at den ene eller anden popstjerne så meget som rører marihuana, er han færdig som popstjerne i hendes playlist – hun ryster også opgivende på hovedet, når jeg tilbyder en sodavand.

Hun gør mig opmærksom på, at jeg slår mig selv ihjel, fordi jeg ryger pibe, og synes, at jeg er klam, når jeg serverer kød og mere kød med alt for meget smør og tager mig endnu et glas vin for meget.

Selv min yngste datter belærer mig om, at jeg har et ansvar for at holde mig i live for mine børns skyld, og siger stop, når jeg vil gå over for rødt, fordi der ikke er en bil i syne.

Den drøner lige forbi os i næste sekund.

Det er mig, som ikke kan se, tak.

Jeg er vokset op ved verdens ende i provinsen på en kasse øl med cigaretter – og kæmpede mig hele vejen til universitetet i København, hvor den mest idiotiske ideologi fra ungdomsoprøret og modkulturen og intellektuelle akademikere herskede suverænt.

Den gik ud på, at sport og motion var en fordømmende kropssdyrkelse – og bare det at tage vare på sig selv og soignere sig og bruge makeup og skænke ens påklædning den mindste interesse – for slet ikke at tale om materielle goder – var den lige vej til helvede.

Det var bevidsthedens herredømme over kroppen og virkeligheden og handlede ikke om at uddanne sig til et job i et udbytende og tingsliggørende, fremmedgørende og varegørende arbejdsmarked, men om at gøre oprør og bekæmpe det forblændede borgerlige samfund og dyrke overskridelsen og friheden med sex, drugs and rock and roll: Turn on, tune in, drop out! Der sidder vi så for enden af vejen i de rygende ruiner, hvor vi realiserede os selv på bekostning af vores børn – og forlanger af dem, at de skal rydde op efter os.

Det værste, man kan gøre, er at tage barndommen fra én – og det har vi gjort. I er blevet voksne for tidligt på vores vegne og præsterer og motionerer og disciplinerer jer for at leve op til en verden, I ikke har bedt om og ikke har skabt.

Jeg er ked af, at jeg har fejlet og har ikke meget andet at sige end undskyld, selv om det er et fattigt ord og ikke gør fra eller til.

Men jeg vidste ikke bedre og gjorde, hvad jeg kunne og troede var rigtigt og godt, i bedste overbevisning.

Det er ikke op til mig – om nogen – at komme med gode råd, udover, at I ikke skal gøre som mig og ikke lytte til, hvad jeg mener om noget som helst. Det er alligevel forgæves, fordi man ikke kan give dyrekøbte erfaringer videre. Du skal gøre dem selv.

Men prøv alligevel at værdsætte det, som vi ellers tager for givet, når epidemien er forbi, og du kan trække vejret igen: at du findes og er fri – og hvor meget det afhænger af dine handlinger.

Vi er en del af naturen – ikke herrer over den – og kun til i kraft af hinanden. Du får, hvad du giver, og vi hænger sammen, hvad enten det er i smittekæder eller kys og kram og kærlighed: En sommerfugl, der slår med vingerne i Kina, kan udløse en orkan i New York.

Måske er meget af det, som du måtte undvære, slet ikke så nødvendigt endda –

og man kan ikke forbruge sig til mening, men kun skabe den.

I stedet for at ville have så meget som muligt ud af livet – og blive rig – så tilfør det noget og berig os.

Hvis jeg må komme med et sidste, ligegyldigt pip – og det gør jeg i tryk forvisning om, at du ikke hører efter – så gør mig én tjeneste, mens du er ung og vild og stadig ikke kender til begrænsningerne i den virkelighed, som venter på den anden side af din barndom: Drøm den umulige drøm – og sæt dig et mål og brænd for det og følg det og hold fast, så du kan bryde ud af dine rammer og overskride dem, hvor end du kommer fra.

Kravl ud af vinduet – og bliv til det bedste i dig selv. Little Miss Perfect: Lykke på rejsen!

Kilde

www.berlingske.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Hyldesttale

Relateret

Geeti Amiris tale til ungdommen
11. maj 2020

Martin Thorborgs tale til ungdommen
13. maj 2020

Morten Albæks tale til ungdommen
13. maj 2020

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/knud-romers-tale-til-ungdommen>